

יהודי תמיד יבחר בקב"ה

הרב פביאן שונפלד

הסיפור שלי

סיפור מעורר השראה
לשולחן השבת

לזכות שמואל אליהו הכהן וזוגתו שרה יסכה וילדיהם:
שירה, אוריאל מנחם הכהן, הילה, אילה שיחיו אייזנברג
יהושע וזוגתו דינה ובנם מנחם איתן שיחיו גוטמן

שמי הוא מרדכי שרגא שונפלד - ובשמי הלועזי אני מוכר כפביאן שונפלד. במשך יותר מחמישים שנה, עד לפטירתו, הייתי תלמידו של 'הרב', קרי - הרב יוסף בער סולובייצ'יק. רק קומץ מתלמידיו יכולים היו להחשיב את עצמם כתלמידיו המובהקים, כאלו שמערכת היחסים ששררה בינם לבינו דמתה במידה רבה לקשר שבין חסיד ורבי - ולי הייתה הזכות להימנות בין אלה.

במובנים רבים, הרב היה זה שטיפח את ההתקרבות שלי לחב"ד בהמשך, שכן בכל הרצאה מרכזית שנשא, הוא תמיד נהג לצטט את כתביו של בעל התניא, רבי שניאור זלמן מליאדי, מייסדה של תנועת חב"ד שחי ופעל לפני כמאתיים וחמישים שנה. הוא עודד את תלמידיו ללמוד את כתבי בעל התניא, במיוחד לפני הימים הנוראים, והוא ביטא את ההערצה הרבה שלו לפילוסופיה ולחכמה של תורת חב"ד, כמו גם את הכבוד הגדול שרחש לרבי מנחם מענדל שניאורסאהן, הרבי מליובאוויטש.

הרב והרבי נפגשו לראשונה בצעירותם, כאשר שניהם למדו באוניברסיטה בברלין - לפני עליית הנאצים לשלטון. לא הרבה ידוע לי על הקשר ביניהם בברלין, אולם אני כן נזכר בכך שהרב סיפר לי שבשעתו הוא היה תלמידו של הענק התורני הרב חיים הלר, ושגם הרבי היה חלק מאותה קבוצה.

הרב גם סיפר שהרבי תמיד הקפיד להתחיל את יומו בטבילה במקווה. הרב התרשם מאוד מכך שאפילו בתוך האווירה הכל כך חילונית ששררה באוניברסיטה, הצליח הרבי לדקדק בכל מנהגי אורח החיים החסידי.

הרב השלים את לימודיו בשנת תרצ"ב (1932) והגיע לארצות הברית, בעוד הרבי נשאר באירופה, ועבר לפריז. אחרי פלישת הנאצים לצרפת, עבר הרבי לעיר ניס, ואמי החורגת סיפרה סיפור מופלא שאירע עם אביה, וולף רייכמן, חסיד בעלז (שהוא גם סבו של הרב העשי רייכמן,

גם הוא מחוג תלמידיו הקרובים של הרב) מהתקופה בה שהה הרבי בעיר.

וולף רייכמן נמלט אל העיר ניס עם משפחתו, ובהתקרב חג הפסח החל לדאוג מניין ישיג מצות לליל הסדר. אחרי טירחה מרובה, הוא הצליח לאתר חקלאי שהיה מוכן למכור לו חיטה, אותה הוא תכנן לטחון בעצמו. לשם הכנת המצות הוא יצטרך גם להכשיר את התנור, ולפקח על האפייה, וכל ההכנות הללו טרדו מאוד את מנוחתו.

בתוך כך, הוא שמע יום אחד נקישות על הדלת והופתע לגלות אברך צעיר מזוקן עומד על מפתן ביתו, ולראשו ברט צרפתי. "שמעתי שאתה מתכנן לאפות מצות לפסח", אמר האיש הצעיר. "אם תצליח לממש את תכניתך, אשמח אם תואיל להודיע לי על כך, משום שגם אני זקוק למצה". וולף רייכמן הסכים, והבטיח ליצור עמו קשר.

אולם, עוד בטרם הספיק, שב אותו אברך צעיר כשבידו חבילה גדולה. הוא אמר, "לפני מספר שבועות הגעתי אליך בנוגע למצה. בינתיים הצלחתי להשיג חיטה, לטחון אותה,

«

ולאפות ממנה מצות. מאחר שהבעת הסכמה לחלוק עמי מהמצה שלך, הייתי רוצה להציע לך מהמצות שהכנתי".

שמו של אותו אברך היה מנחם מענדל שניאורסאהן - מי שעתיד להיות הרבי מליובאוויטש. מה שהכי הרשים אותי בכל הסיפור הזה היא העובדה שהוא לא שכח את וולף רייכמן, ואף שכבר לא היה זקוק בעצמו למצה, טרח לשוב אליו ולחלוק עמו מהמצה שאפה בעצמו.

כמובן, הרבי מעולם לא שכח דבר. היה לו זיכרון יוצא מגדר הרגיל, ואספר סיפור ששמעתי בקשר לכך מפיו של הרב.

אף שלאורך השנים שבהן התגוררו שניהם בארצות הברית, מיעטו הרב והרבי להיפגש פנים אל פנים, נסע הרב למרכז חב"ד העולמי כדי להשתתף בהתוועדות שנערכה לציון שלושים שנות מנהיגותו של הרבי. בפעם הבאה שפגשתי אותו לאחר אותה נסיעה, הוא אמר לי, "אתה יודע שאני נחשב לנואם טוב, אך כאשר אני נדרש לשאת דברים בפני קהל, אפילו דרשה קצרה של חמש דקות בלבד, אני חייב להתכונן במשך שעה או שעתיים. אני מעולם לא אומר שום דבר בעל פה, אלא תמיד מחזיק לפניי דפים עם ראשי פרקים כדי לוודא שאני אומר את מה שתכננתי לומר."

הרבי ישב ודיבר במשך שעות על גבי שעות, ללא שום פיסת נייר לפניו! הוא ציטט מדרשים, הוא ציטט מספר הזוהר, הוא ציטט מהתלמוד - והוא ציטט את הכל בצורה מדויקת, בדיוק כפי שמופיע במקור, ללא שום היסוס או גמגום, ומבלי להביט בשום פתק. זה משהו שלעולם לא הייתי מסוגל לעשות".

הרב התרשם עמוקות מהזיכרון המופלא ומהיכולת שלו להרצות את הרעיונות העמוקים שלו לקהל של אלפים, ומבלי להביט ולו פעם אחת אפילו בדף אחד.

אגב רעיונות עמוקים, הייתי רוצה לספר על ביקור שערכתי אצל הרבי עם משלחת רבנים מטעם אגודת הרבנים של ארצות הברית. היה זה בשנות תש"ל (1970), ובאותה תקופה עלתה הצעת חוק שביקשה לאסור על שחיטה יהודית בארצות הברית. פנינו לקבל את הכוונתו של הרבי נוכח משבר זה, ולהתייעץ כיצד לפעול לביטול הגזירה. בתגובה, נתן לנו הרבי שמות של כמה סנטורים בעלי יחס אוהד, שאת עזרתם נוכל לגייס, והוא גם הדגיש עד כמה חשוב שנימנע מלצאת בהצהרות פרובוקטיביות, ובמקום זאת נפעל לשכנע אנשים בצדקת המטרה שלנו.

אחר כך פנה אלינו הרבי ואמר, "הייתי רוצה לשאול אתכם, הרבנים, שאלה. אם תזכרו, כאשר הוכיח אליהו הנביא את יהודי דורו על חטאיהם, הוא הציב בפניהם בחירה. וכך הוא אמר להם, 'עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים? אם ה' האלוקים - לכו אחרי; ואם הבעל - לכו אחרי' - כפי שמסופר בספר מלכים. שאלתי היא: כיצד העז בכלל אליהו להציג בפניהם בחירה שכזו? האם הוא לא לקח כאן סיכון גדול מדי? איך לא חשש שמא האתגר שהציב בפניהם עלול לתת להם הצדקה להמשיך בעבודת אלילים?"

אחרי שהציג את השאלה, המתין הרבי כמה רגעים, ואז המשיך וענה עליה בעצמו: "לא, אליהו הנביא לא לקח שום סיכון כאשר הציג בפניהם בחירה שכזו, שכן הוא ידע שאם מעמידים בפני יהודי בחירה, אם מתייצבים בפניו ודורשים ממנו להגן באומץ על אמונתו, הוא בהכרח תמיד יבחר בקב"ה; הוא תמיד יצהיר, 'ה' הוא האלוקים!"

הרב פביאן שונפלד הוא חבר אגודת הרבנים של ארצות הברית (RCA), וכיהן כרבה של קהילת 'אנג איזראל' בקיו גארדן הילס, במשך שישים שנה, עד לפרישתו בשנת תשע"א (2011). הוא רואיין בביתו בחודש ניסן תשס"ד (2004).

לזכות אבינו היקר הרב יעקב שי' מינסקי ולעילוי נשמת אמנו היקרה מרת שיינא באשע בתיה ע"ה הוקדש ע"י בנם ר' שניאור ויזכב שיחיו מינסקי

השבוע לפני:

< תשד"ח (1984) — במהלך שיחה בפני ילדי 'צבאות ה', החל הרבי לפתע לשאת דברים בשפה הרוסית, כשדבריו מכוונים ליהודים המצויים מאחורי 'מסך הברזל'. הוא הזכיר את זכותו של הפרט לחירות, המעוגנת בחוקה הסובייטית, ממנה בוחרים השלטונות להתעלם, וכן את אי-חוקיותה של הפעילות האנטי דתית במדינה. הרבי סיפר כיצד התעקש אביו, רבי לוי יצחק, ונלחם על כך שייצור המצות לפסח ייעשה על פי ההלכה, ולבסוף הצליח כאשר גם אלו שהתנגדו בתחילה, סייעו בידו לבסוף. הרבי הסיק כי מכאן הוראה שכאשר יהודי עומד בתוקף על אמונתו, ודורש את הזכויות המגיעות לו, לא רק שלא יפריעו לו, אלא אף יסייעו בידו.¹ י"ח בניסן

1 תורת מנחם - התוועדות תשד"מ כרך ג, עמ' 1492

ההקדשות שלכם
מאפשרות את המשך הפצת הגיליון השבועי.

לפרטים נוספים
ולהרשמה לקבלת הגיליון השבועי בדוא"ל
כתבו לנו: sipursheli@jemedi.org

פריקט של

JEWISH EDUCATIONAL MEDIA

sipursheli@jemedi.org | myencounterblog.com | 03-9608018

784 Eastern Parkway | Suite 403 | Brooklyn, NY 11213

© כל הזכויות שמורות 2015